

قبله در آیین یکتاپرستی

تألف:

مهری تخته‌پریان

www.ketab.ir

- سرشناسه : تخته‌داریان، مهری، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور : قبله در آیین یکتاپرستی / تالیف مهری تخته‌داریان.
مشخصات نشر : مشهد : سخن گستر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۶۶ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۷-۲۳۰-۱
وضعیت فهرست نویسی : فیا
نوع سند : کعبه
موضوع : قبله و قبله‌یابی
موضوع : بیت‌المقدس -- تاریخ
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ق ۳ / ت ۲۶۲ / ۲ BP
رده بندی دیویی : ۲۸۰ / ۶۱
شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۰۱۷

انتشارات سخن گستر

مشهد- خیابان ابن‌سینا- مقابل ابن‌سینا ۱۲ - شماره ۱۱

تلفن: ۸۴۳۹۹۵۵

Sokhangostar.com

نام کتاب: قبله در آیین یکتاپرستی

تالیف: مهری تخته‌داریان

صفحه‌آرایی: مرضیه پورامینی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۷-۲۳۰-۱

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۸	مفهوم بیت المقدس
۹	فلسفه بنای بیت المقدس
۱۰	وحدت در قیام
۱۱	بیت المقدس و یهود
۱۲	بیت المقدس و مسیحیت
۱۴	تاریخچه بیت المقدس
۱۶	بنای معبد قدس ۹۶۷ تا ۹۶۱ قبل از میلاد
۱۹	قبه الصخره
۲۲	ویرانی اورشلیم (بیت المقدس):
۲۲	تجدید بنای بیت المقدس (اورشلیم):
۲۳	مرمت بنای بیت المقدس در زمان اردشیر دوم:
۲۴	ورود رومیان به اورشلیم (بیت المقدس):
۲۴	بیت المقدس در زمان عیسی مسیح:
۲۵	وضع بیت المقدس مقارن با ظهور اسلام
۳۰	بیت المقدس و صهیونیست
۳۱	قبله اسلام در آغاز (بیت المقدس):
۳۳	نماز

۳۴.....	آداب نماز در یهودیت
۳۵.....	جایگاه نماز در دین یهود
۳۷.....	قبله یهود
۳۸.....	جایگاه نماز در مسیحیت
۴۱.....	قبله مسیحیان
۴۱.....	آداب نماز در آیین زرتشت
۴۲.....	آداب نماز از جهت قبله در اسلام
۴۷.....	قبله یکتاپرست
۴۸.....	کعبه زبانه یکتاپرستان
۴۹.....	معنای کعبه
۴۹.....	ویژگیهای کعبه
۵۰.....	کعبه و حج ابراهیمی
۵۱.....	کعبه نزد اقوام و ملل مختلف
۵۲.....	حجر الاسود
۵۳.....	طواف
۵۴.....	نامهای کعبه
۵۶.....	پناه بردن فاطمه بنت اسد به کعبه
۵۷.....	زمین کعبه (بکه)
۵۸.....	جامه کعبه
۵۹.....	کلام آخر
۶۰.....	فهرست منابع

همه اینها را خوانندی براساس حکمت الهی پایه ریزی شده است و قبله قرار دادن نقوش ای به جهت انجام عبادت مستثنی از این حکمت نیست. عقل هنگامیکه خواه امری را تایید نموده تسلیم آن شود ناچار است قبل از آن خیال را بحدک گیرد. آن امر حقیقی را در قالبی خیالی تجسم نماید، اندکی بررسی کند و سپس خیال جوانب آن امر عقلی را درک کند و بکار گیرد، این تصور خیالی در سر نه منتهی تصور است.

و از آنجا که در هر قدمی، وجود الهی و شالوده آن قوم را تشکیل می‌دهد، رو به سوی یک جهت خاص بهنگام عبادت سرلوحه‌ی آن عبادت قرار می‌گیرد که این توجه به جهتی خاص، هر را به تواضع است.

در ادیان و مذاهب مختلف برای عبادت و نیایش خاص مطرح است تا بهنگام عبادت رو به آن سو کنند و گرچه دین زرتشتی رنگارنگی جز اسلام نیست اما بنا به حکمت الهی، قبله گاه امتهای گوناگون تفاوت از یکدیگر انتخاب می‌شد و گاه به یک قبله مشترک امر به نیایش می‌شد. قبله در سه دین بزرگ یکتاپرستی یعنی یهودیت، مسیحیت و اسلام تفاوت تشابهات و تفاوت‌هایی داشته است، مسیحیان بسوی مشرق نماز می‌خواندند زیرا که مریم سلام الله علیها بعد از ولادت عیسی مسیح علیه السلام، از سوی شرق ظاهر شد و مسیحیان شرق را مقدس داشتند و

موسی علیه السلام بسوی بیت المقدس نماز می‌خواند زیرا به آن جهت امر شده بود و پیامبر گرامی اسلام در آغاز و در مکه بسوی بیت المقدس و در مدینه بعد از گذشت نزدیک چهارده سال بسوی کعبه برای نماز از سوی خداوند امر شدند و این در حالی است که در نماز ظهری که به نیمه رسیده بود آیه امر به رو گرداندن بسوی کعبه، نازل شد، حتی فرصت برای تمام کردن آن نماز داده نشد و از همان نیمه های نماز، پیامبر توسط جبرئیل بسوی کعبه تغییر جهت دادند.

مفهوم قبله

واژه قبله کلمه برای سمت و سمت معنا شده است اما محتوا بخشیدن به مفهوم قبله، آن عملی است که در برابر جهت و سمت خاص صورت می‌گیرد، عملی که در قایمی سرشار از اقدام و تواضع شکل می‌گیرد و چون هر قبله برای عده ای مشخص تعریف شده است، احساس وحدت و هم بستگی در بین افراد را نتیجه می‌دهد.

قبله در اصل لغت عرب اسم عمل مشتق از اسم خانه و مکان، ولی چون این عمل روبروی مکانی انجام می‌گیرد باید گیر، کم کم اسم خود مکان شده است، بنابراین، قبله کلمه ای است که در اصل لغت اسم مکان نیست.

و آن طرز ایستادن و روبرو شدن با چیزی است که به حضور انسان انجام می‌گیرد، مواجهه ای است که انسان به حال خبردار می‌استند، با

احترام و با حضور ذهن، که گسستن از غیر در این ایستادن باید هویدا باشد.^۱

فلسفه قبله

انسان دارای نیروی عقل است و بوسیله آن معقولات را درک می‌کند، توسط نیروی خیال و متعلقات آن محسوسات و لوازم آن را درک می‌کند، ولی بپایان نیروی عقل در مدرکات با نیروی خیال قرین است و اگر انسان بخواهد پس از آن معقولات را درک کند باید تصویر خیالی آن را در ذهن خویش پدید آورد تا به وسیله آن صورت خیالی، بر ادراک معنای عقلی و کلی قدرت یابد و آنکه در قدرت انسان ضعیف و حقیر به پیشگاه خداوند متعال می‌ایستد باید به تمام حالات متوجه او باشد و مراسم خدمت و تضرع را بجا آورد و دیگر اینکه، خداوند می‌خواهد مؤمنان در همه چیز موافق و متحد باشند و اگر بنا بر مؤمنان در نماز خویش به جهات مختلف متمایل باشند از اختلاف آنها این تسامع می‌رسد که با هم اختلاف دارند، بدین جهت خداوند مقرر داشت که در نماز همه به یک سو بایستند تا در صورت نیز، مانند معنی متفق باشند.

۱- قبله در قاموس قرآن جلد ۵ ص ۲۶

۲- تاریخ سیاسی اسلام ص ۱۱۷-۱۱۸